

(צילום: עודד מעוז)

"אני לא מעשן, לא מכניס לגוף קפאין וכמעט ולא שותה. אני גם עושה יוגה". צמח וילסון

צמח וילסון, 28, אורח כבוד ניו יורק, מאחד בתוכו אלמנטים בלתי אפשריים: הוא פרסומאי מצליח, אך נטול גינונים יאפיים לחלוטין. להיפך. הפגישה עם צמח, שקפץ לביקור מולדת של שלושה שבועות, נערכה כמה שעות בלבד לפני שחזר לכרך, בבית של זוג חברים. צמח, בעל השם הבילוגי משי, הו, פתח תקוואי במקורו, גר כיום באיסט וי-לג' בניו יורק, שהיא, על פי הגדרתו "שכונה צעירה, פראית, המקבילה לשינקין בתל אביב, מהבחינה זו ששם מתרכזים רוב האמנים והלהקות. אבל מעבר לחלק הזה, יש שם גם הרבה פשע וסמים".

את נעוריו העביר צמח בשכונת נווה מגן ברמת השרון (הוא מעדיף לקרוא לה 'מור-שה'). בגיל 16 נגרר, בעקבות הוריו, לניו יורק, והתאהב בה. הוא עצמו טוען, שהתמכר לה: "מפחיד מאוד לגור שם. יום אחד אתה קם, ושומע שמישהו פצץ את הגולגולת לשני המוכרים במכולת ליד הבית שלך. רק מאוחר יותר אתה מגלה שהם היו, למעשה, סוחרי סמים ושהספקים רצחו אותם, מכיוון שלא קיבלו את הכסף שלהם בזמן. זאת פשוט עיר חולה, אבל אי אפשר להינתק ממנה, מה קצב שלה. חשוב מזה, הקריירה שלי שם".

את השירות הצבאי שלו העביר צמח כרס"ר ספינות טילים בחיל הים. "לא אהבתי את הצבא", הוא אומר, "אבל השקפת העולם שלי, שטוענת כי תמיד צריך לשאוף להגיע לטוב ביותר, הנחתה אותי גם במסגרת הזו. אני מאמין שבכל מקום רצוי להגיע למצב שכמה שפחות אנשים יגידו לך מה לעשות, וכמה שיותר שישמעו בקולך. ואם כבר היו כאלה שיתנו לי הוראות, אז שיהיו חכמים. הצבא היה עבורי מעין זירת סטנד אפ. הייתי מסתובב שם וצועק. זה נורא שיעשע אותי, וכדי לא לפרוץ בצחוק מהסיטואציה כולה, הייתי נושך את השפתיים. עד היום יש לי צלקת מזה".

אחרי הצבא קנה לעצמו מוניטין מכובד בזכות "בצל מהלך", ספר שירים שיצא ב-'87 בהוצאת "כתר". הספר הוא בריוק המוצר שהיית מצפה שילד בעידן הפרה-שינקינאי יוציא לאור. וילסון, שהתגורר אז בלופט בר-חוב אלנבי, כתב בספרו, בין היתר, שורות כגון אלו: "עשיתי שטות ולקחתי אותך לפ-אב/ שם בחושך על ריהוט של חורשת פיקני/ קים השקיתי אותך/ עכשיו את מרוחה אצלי בסלון/ נראית זוועה, מרגישה סמרטוט". וי-לסון עצמו נזכר בימים ההם בערגה: "הלופט שימש בעבר מפעל לייצור תכשיטים, ולכן כולו היה מלא בומזמים שכאלה, ובדלתות שנראו כמו סורגים, ויצרו מעין כלוב. פלוריי-סנטים השתלשלו מהתקרה. זאת היתה תקר פה מאוד מצחיקה. אז, עד כמה שזה יישמע מוזר, לא הייתי מוכן לצאת מהבלוק הספציפי הזה בשום אופן. היה לנו שם את הפאב שלנו, ה'פרסידוק', היה לנו את דוכן השוור-ארמה, בו היינו משחקים שש-בש, את הדיס-

התמכרות

ניר כהן

בהופעה הזו הכרתי את אחת החברות שלי. היא לא ידעה מי אני ולקח לה חצי שנה עד שהיא איתרה אותי, הוא נזכר בנוסטלגיה. "באותה תקופה לקחתי גם חלק במופע יחד עם אהוד מנור וחנן יובל, שהועלה בגלריה 'עקר' בתל אביב. בסך הכל אני די מתגעגע לשנים האלה".

מתגעגע, אולי, אבל בהחלט מרוצה מהחיים הנוכחיים שלו. "הדבר האחרון שרציתי", הוא מצדיק את תהליך ההתברגנות שעבר, "היה להפוך לאמן מורעב ומיוסר. הפרסום, התחום בו אני עוסק כרגע, משלב גם יצירתיות וגם עשיית כסף. העבודה מאפשרת לי להתפרנס בכבוד".

למנהטן הגיע בגיל 21, ובמקרה. "אבא שלי חטף התקף לב, ונסעתי לבקר אותו. החזר רה לעיר הדהימה אותי, או מה שנקרא הצעתי ונפגעתי. תוך כמה ימים החלטתי להשתקע שם. חזרתי לארץ, ארוטי את הדברים, עשיתי כמה סידורים ועובתי. כדי לתת לכל

להם כמה שנים מאוחר יותר. אני פותח את הספר לפעמים, כדי לבדוק איך אני מרגיש בנוגע אליו, ואני עדיין אוהב אותו. הספר הזה משעשע אותי. אני מסתכל על חלק מה שירים מדי פעם, ולא מבין איך בא לי אז הרעיונות. הספר היה תקופה בחיים שלי. לפני שהוא פורסם, העליתי את השירים במי עין ערב תיאטרלי ב'טאבר', שהיה פאב כזה כמו 'זיגל' של היום. היתה מגיעה לשם כל הברנזה המבוגרת. הבעלים היתה אורה בר-אור, בזהמינית. היא נתנה לי ולכמה נגנים את ההזדמנות הראשונה שלנו. על שם המ' קום נכתב אחד השירים, 'רשמו אותי בטאבר'. המופע הזה עלה מאוחר יותר במקומות נוספים. הגענו לירושלים, לקיבוץ יקום, לחיפה. הופענו גם בפני השייטת ומפקד חיל הים.

סביב השתייה, ויש להם חלק נכבד למדי בר-שימת השירים". יאירה גינוסר, מבקרת ב-"עיתון 77", הואילה להתייחס באופן ענייני אך מפרגן ליצירותיו: "הלשון הרעננה, המ' דוברת, שאיננה 'סלנג' ואיננה 'תקנית', שיש בה מזה ומזה ומעבר לשני אלה, שיש בה גם צירופי לשון ומשחקי לשון של הכותב, היא חינו המרכזי של קובץ זה". על הביקורת הזו אומר וילסון: "היא השתמשה בכל מיני מלים, שלא ידעתי מה הן אומרות. רק אחרי כמה שנים של לימודים באוניברסיטה, יכולתי לקרוא את מה שהיא כתבה וגם להבין".

בפרספקטיבה של שנים, אתה עדיין אוהב את הספר?

"כן, וזה משונה. בדרך כלל אנשים שמפ-

קוטק בקולנוע 'אלנבי' ואת 'קפה עטרה'. מה בן אדם צריך יותר?"

ל"קפה עטרה", ללא ספק, יש לוילסון סנטימנטים מיוחדים. "זה היה מקום חולה לגמרי", הוא נזכר. "הקליינטורה היתה מורכבת מזקנים ניצולי שואה וזונות, שהגיעו עם הס' רסורים שלהן. זה היה מקום מוזנח ורקוב, ואני הייתי המלצר היחיד. בביקור הנוכחי גיליתי שהמקום הפך ל'לולה'".

גם יוצר, גם עושה כסף

הספר של וילסון גרף התעניינות מקומית נלהבת. האהבה של המשורר הצעיר לפאבים נתגלתה כנושא מרגש. לא כל יום ניתן למ' צוא איש שירה שמבלה במקומות כאלה. בג' ליון של עיתון "העיר", מינואר '88, כתבה איריס עמרמי: "וילסון שייך לזן האנשים שלא ישנים בלילות, ומעדיפים לשבת בפאב כל לילה. בספר יש אכן כמה שירים הסובבים

זה תוקף חוקי, נרשמתי לאוניברסיטה. בה תחלה עברתי בחברת הובלות, ואחר כך בחברת שהפיקה תצוגות אופנה. מאוחר יותר, וב"עקבות הלימודים, הפכתי לאסיסטנט של פסיכולוג, ועכשיו כל העניין עם הפרסום". את העניין הזה התחיל וילסון כסטאז'ר במשרד גדול מאוד. "לא אהבתי את התפקיד. שימשתי שם על תקן של תכנן מדיה, תפקיד שלא כל כך מוכר בארץ. התפקיד מאפשר לך להחליט איזו פרסומת תרוץ איפה ומתי. זו עבודה מאוד מתמטית. למרות שהייתי טוב בה, היא לא ריתקה אותי. בגלל שהמשרד היה כל כך גדול, לכל מחלקה היתה את הקומה המבודדת שלה. לא יצא לי לעבוד עם אנשים שמילאו פונקציות אחרות, והרגשתי תקוע".

מת על מוסיקה מזרחית

תפקידו הנוכחי של צמח ב"יאר קומיוניקיישנס", חברת פרסום בינונית על פי אמות מידה אמריקאיות, שבסיסה נטוע בשדרה החמישית במנהטן, כפי שנוסח על כרטיס הביקור שלו הוא "מנהל מחלקת השפה העברית".

מה זה אומר?

"הייחוד של משרד הפרסום הזה, לעומת משרדים גדולים אחרים, הוא התמחות בהרכבה שפות. אנחנו עובדים על פי הרעיון, שאת

הבורגול והלבנה, פריטים מהמתחם האוריינטלי, לא נבחרו באקראי. הזיקה של צמח למזרח הקסום, היא יותר ממרשימה. "אני אוהב מוזיקה מזרחית, למשל. כשגרנו במורשה היו תמיד אותן חתונות מצריות ועיראקיות עם להקות שניגנו חזק. גם החיילים בספינה בשירות הצבאי שלי היו משמיעים את המוסיקה הזו בפול ווליום. לאורך השנים הייתי צורך את המוסיקה הזו באופן פאסיבי, מבלי לקנות. יותר מאוחר התחלתי להתעניין בצורה יותר מעמיקה. חלק גדול מהשירים בספר שלי נכתבו על שוק מזרחי, השוק ליד הבית במורשה. אני זוכר שהייתי מבלה המון שעות במסעדה קטנה שמכרה קובות וסמבוסקים. ליד המסעדה היתה מכולת, שהבעלים שלה נורא אהבו את שימי רון, פיגורה ידועה בתחום. עד היום אני אוהב לראות הופעות של אמנים מזרחיים. אני מאוד מצטער שפיספסתי בביקור הזה את עופר לוי".

מוסיקה מזרחית לא נחשבת לאיכותית במיוחד.

"זה נכון שתשעים אחוז מזה הם זבל, אבל עשרת הנותרים הם לא. ואני אוהב את העשרה אחוזים האלו. תראה, יש עוד הרבה דברים שאני לא אוהב במזרח. אני לא יכול לסבול את הקונסרבטיזם שלהם, את זה שאבא ירצה לרצוח את בתו בת ה-17 רק בגלל שהלכה ושכבה עם מישהו. זה פשוט לא מקובל עלי. מצד שני, אני גם לא אוהב את החומייניזם

אחרי שכבש בסערה את הפאבים של תל אביב, הוציא ספר שירה מדובר והתברג בענף הפרסום האמריקאי, הגיע צמח וילסון, 28, ליד רמה"ש, לביקור מולדת. הוא עדיין מתגעגע לימיו כבוהמיין, חולם על בורגל, לבנה ומוסיקה מזרחית, אבל לא מוכן להינתק מניו יורק, "למרות שזו עיר חולה"

היהודי. כל הקרקס הזה עם ברוך גולדשטיין, לדוגמה".

הדיעות הפוליטיות שלך, מן הסתם, נוטות שמאלה.

"לא הגעתי לכאן להצביע בבחירות האחרונות, ואני גם לא אגיד לך למי כן הייתי מצביע אילו הייתי פה. מה שכן, אני מאמין בשלום ורוצה אותו כאן".

טראח, לילדה יש שדיים

פרט קטן אך חשוב נוסף לגבי צמח וילסון, הוא ייחוסו המשפחתי. אחיו הוא תום וילסון, דמות מתקשרת בחיי הלילה של איזור השרון ובעל המועדון "הלילה ה-12" באיזור התעשייה של רמת השרון. את מערכת היחסים ביניהם מגדיר צמח כ"על איכפאק". "יש בינינו הרבה שוני", הוא אומר, "אבל קיימות גם כמה נקודות דמיון. יש לנו טעם שונה במוסיקה, לדוגמה. הוא הרבה יותר בקטע של רוק".

יש לך כאן גם אחות בת 15. קל לשמור על קשר, בשאתה גר רחוק כל כך ומגיע כל שנה פעם?

"אני באמת רואה אותה בקפיצות גדולות, וזה מוזר. אתה מבקר כאן, חוזר אחרי שנהיים, וטראח, לילדה יש שדיים. הלוואי והייתי יכול לראות אותה ואת ההורים יותר, אבל העבודה לא מאפשרת".

חושב על הקמת משפחה?

"כן, ודאי, רק שקצת מפחיד אותי לחשוב על זה כל עוד אני בניו יורק. זו לא נראית לי העיר המתאימה לגדל בה ילדים".

קצב החיים שלך, כפי שאתה תיארת אותו, נשמע כמו מתכון בטוח להתקף לב בגיל צעיר.

"אני מקווה מאוד שלא. בוא נגיד, שרמתי הדם שלי נמוכה כרגע, אני לא מעשן, לא מכניס לגוף קפאין וכמעט ולא שותה. אני גם עושה יוגה, ונוסע לעבודה באופניים. בתנאי כמובן, שאין שלג".

המודעה האמריקאית אי אפשר סתם לתרגם כלשונה לשפה אחרת ולשווק אותה. לכל קהל יעד יש תרבות שונה, עבר שונה, מנטליות אחרת לחלוטין. את הקהל הישראלי, למשל, צריך לרגש בבומבה, אם אתה מבין אורתי. אנחנו עוסקים בלמעלה מ-80 שפות, בניהם גם עברית, כשלכל שפה יש צוות חשיבה משלה. האווירה במשרד היא קוסמופוליטית. כל עובד מביא משהו מהתרבות שלו. אני, אישית, אחראי על חמישה תקציבים של חברת 'איי. טי אנד טי', חברת הטלפונים הגדולה בארה"ב".

כדי לזכות בג'וב הנ"ל, טוען וילסון, הוא נאלץ למכור את עצמו. "חברה שלי, עיתונאית מ'דיעות אמריקה', כתבה עליהם כתבה, ואני השתמשתי בה. כתבתי קורות חיים, הצגתי אותם בפניהם, הוזמנתי לראיון, ואחרי יומיים התחלתי לעבוד. זהו משרד עם הרבה אופציות להתקדמות. התחלתי בתור מפקד, זה שמתרוצץ בין הגרפיקאים, אנשי המדיה והתקציבאים, ולמרות שזו היתה קריירה הרגשתי טוב עם זה. למדתי מזה המון אספקטים של הפרסום. הרגשתי כמו בסרט 'אפוקליפסה עכשיו', בקטע בו גיבור הסרט צועד באש, עובר בשדה הקרב ולא נפגע. מצד אחד בעיני הספיד של העבודה, האפשרות לרוץ במסדרון של המשרד ופתאום לעשות עמידת ידיים, כי מתחשק. אחרי כמה חודשים קודמתי לעמדת תקציבאים".

החיים בתור פירסומאי הם הרבה מעבר לחיי זוהר. "אני עובד היום בין 12 ל-14 שעות ביום. מדובר בהמון לחץ, בריצות לכל מיני מקומות בתקווה שלא לאחר. צריך להבין שהעבודה הזו כוללת בתוכה גם המון פוליטיקה ושימוש באינסטינקטים. אני לומד את זה, למרות שאני טיפוס 'אופן מיינדיד' כזה. בניו יורק חסרה לי גם הדאגה והאיכפתיות המשפחתית. אני אוכל שם רק בחוץ. כשאני מגיע לביקורים כאן, כל הזמן מפנקים אותי. אני פותח את המקרר, והוא מלא באוכל. יש בורגול, לבנה".